Powszechny

dziennik praw państwa i rządu

dla

cesarstwa austryackiego.

II. część.

Wydano i rozesłano: 10. Listopada 1849.

Przegląd treści: Stronica.

Allgemeines

Reichs-Gesetz- und Regierungsblatt

für das

Kaiserthum Oesterreich.

II. Stück.

Ausgegeben und versendet am 10. November 1849.

Inhalts-Uebersicht: *Seite*

4.

Rozrządzenie ministerstwa finansów z dnia 5. Października 1849,

do wszystkich kameralnych administracyi dochodów niestałych,

którem się obowiązek gwardyi narodowej co do stempla reguluje.

Na uczynione zapytanie względem obowiązku gwardyi narodowej co do stempla, kameralnej administracyi dochodów niestałych, przy zwrocie załączeń, oświadcza się co następuje:

Z organami, mającemi zlecenie powodowania interesami gwardyi narodowej względem opłaty stemplowej tyczącej się podań, korespondencyi i pism wygotowanych, postępować się ma jak z władzami publicznemi i zakładami, i w tym względzie postanowienia §. 81. l. 1., 5. i 6. ustawy o karach i taksach do gwardyi narodowej zupełne znajdują zastósowanie; z tąd wynika:

a) że wszelkie podania, przez członka gwardyi narodowej w własności swej jako gwardzisty, lub przez pojedyńcze ciała gwardyi narodowej w interesach służby do Rady administracyjnej gwardyi narodowej, albo do innych organów, którym powodowanie interesami gwardyi narodowej powierzono, wystósowane; dalej

b) wszelkie działania między ciałami gwardyi narodowej, i między temiż a innemi władzami publicznemi, w wykonywaniu przydzielonej onymże urzędowej działalności zachodzące, wraz z załączonemi odpisy urzędowemi, tudzież

c) stósowane do osób prywatnych, a służby tyczące się pisma gwardyi narodowej, wolnemi być mają od stempla w ustawie o karach i taksach wyrażonego.

Ponieważ zaś gwardya narodowa nie jest instytutem ze skarbu państwa uposażonym, przeto też uwolnienie to od stempla nie może na żadne inne jak właśnie wymienione przypadki rozciągać się, i obowiązek co do stempla stosuje się do wszystkich, nie jedynie tylko dobra służby tyczących się podań do tego instytutu, wraz z odpisami i załączeniami, tudzież do przedsięwziętego przez gwardyą narodową i jej organa wystawienia prywatnych dokumentów prawnych n. p. w interesach liwerunkowych, wreszcie do sądowych zastąpień gwardyi, do zawarcia kontraktów i t. p.

W szczególności ulegają także stemplowi kwity na zaliczenia pieniężne, żołdy, płace i t. p. przez pojedyńcze ciała gwardyi narodowej lub przez pojedyńczych gwardzistów wystawione.

O ileby przed niniejszem rozrządzeniem w postępowaniu co do takowych pism, wady stemplowe zaszły, względem tych żadnych nie powinno się czynić trudności.

Krauss m. p.

4.

Erlass des Finanzministeriums vom 5. October 1849,

an sämmtliche Cameral-Gefällen-Verwaltungen,

wodurch die Stämpelpflichtigkeit der Nationalgarde geregelt wird.

Ueber die gestellte Anfrage in Betreff der Stämpelpflichtigkeit der Nationalgarde wird der Cameral-Gefällen-Verwaltung, unter Rückschluss der Beilagen, Folgendes bedeutet:

Die mit der Leitung der Nationalgarde-Angelegenheiten beauftragten Organe sind bezüglich auf die Stämpelabgabe rücksichtlich der Eingaben, Correspondenzen und Ausfertigungen, wie öffentliche Behörden und Anstalten zu behandeln, und es finden in dieser Beziehung die Bestimmungen des §. 81, Z. 1, 5 und 6 des Stämpel- und Taxgesetzes auf die Nationalgarde volle Anwendung; daraus folgt:

a) dass alle Eingaben, welche von einem Mitgliede der Nationalgarde in seiner Eigenschaft als Garde, oder von einzelnen Nationalgarde-Körpern in Angelegenheiten des Dienstes an den Nationalgarde-Verwaltungsrath, oder an andere, mit der Leitung der Nationalgarde-Angelegenheiten betraute, Organe gerichtet werden; ferner

b) alle Verhandlungen, welche bei den Nationalgarde-Körpern, und zwischen diesen und anderen öffentlichen Behörden in Ausübung der ihnen eingeräumten Amtswirksamkeit stattfinden, nebst den beigelegten Amtsabschriften; dann

c) die an Privatpersonen gerichteten, den Dienst betreffenden Ausfertigungen der Nationalgarde die in dem Stämpel- und Taxgesesetze ausgedrückte Stämpelfreiheit zu geniessen haben.

Nachdem aber die Nationalgarde kein vom Staatsschatze dotirtes Institut ist, so kann sich die Begünstigung der Stämpelfreiheit auch auf keine weiteren als die eben angedeuteten Fälle erstrecken, und es tritt bei allen, nicht lediglich das Interesse des Dienstes betreffenden Eingaben an dieses Institut, sammt Abschriften und Beilagen, dann bei der von der Nationalgarde und ihren Organen vorgenommenen Ausstellung von privatrechtlichen Urkunden z. B. in Lieferungs-Geschäften, ferner bei gerichtlichen Vertretungen der Garde, bei Contracts-Abschlüssen u. dgl. die Stämpelpflicht ein.

Insbesonders sind auch die von einzelnen Nationalgarde-Körpern oder einzelnen Garden ausgestellten Quittungen über Geldvorschüsse, Löhnungen, Gehalte u. dgl. stämpelpflichtig.

In so fern vor diesem Erlasse, in der Behandlung von derlei Schriften, Stämpelgebrechen vorgekommen sind, ist hierwegen kein Anstand zu erheben.

Krauss m. p.

5.

Najwyższy rozkaz Najjaśniejszego Cesarza do armii z dnia 16. Października 1849,

moc mający dla całego cesarstwa,

którym, począwszy od 1. Listopada 1849, nowe podzielenie armii na komendy i korpusy armii i uproszczenie administracyi wojskowej urządza się.

Ponieważ obecnie już czas nadszedł, na przyszłość całej armii dać organizacyą, którahy ją w wyższem jej podzieleniu na owym stopniu gotowości do boju utrzymała, jakaby sposobną była trwale ustalić wewnętrzne i zewnętrzne bezpieczeństwo Mych ludów jako też i tronu, przeto uznaję za rzecz służbie odpowiedną, z początkiem roku wojskowego, a zatem począwszy od 1. Listopada roku bieżącego, podzielenie armii na korpusy, od dawniejszego już czasu częścio istniejące, do powszechnego przywieść prawidła, a do uproszczenia dowództwa nad nią podzielić takową, z wyjątkiem krajów koronnych pod Banem stojących, na cztery wielkie komendy armii.

Te cztery komendy armii główne swe kwatery:

1-a komenda armii w Wiedniu,

2-ga „ „ „ Weronie.

3-cia „ „ „ Budzie,

4-ta „ „ we Lwowie a w swym obwodzie wojskowym następujące kraje koronne mieć będą:

1. komenda armii: Czechy, Morawią, Szląsk, Arcyksięstwo Aystryi, Solnogród, Styryą, Tyrol północny i Vorarlberg.

2. komenda armii: państwa lombardzko-weneckie, Illiryą i Tyrol południowy.

3. komenda armii: Węgry i Siedmiogród.

4. komenda armii: Galicyą i Bukowinę.

Co się tyczy korpusów armii, to takowe teraz w liczbie czternastu korpusów ustanawiam.

Co się dalej tyczy administracyi wojskowej w ogólności, stałą jest Moją wolą, dosięgnąć na przyszłość celu największego w niej uproszczenia. A ponieważ do tego obszerniejszych potrzeba środków przygotowawczych, przeto na teraz stanowię, aby powyższe komendy armii na obwody wojskowe administracyjne podzielone były, któreby w czysto wojskowym względzie właściwym komendantom armii lub korpusów, a we względzie administracyjnym zaś wprost ministerstwu wojny podlegały, dla czego też dotychczasowe komendy jeneralne odtąd, równie jak istniejące już komendy wojskowe, spólnem nazwiskiem „komendy krajowo - wojskowe" nazywane być mają *).

---

*) Porównaj także niżej pod Nr. 9. następujące rozrządzenie ministerstwa wojny z dnia 14. Października 1849.

5.

Allerhöchster Armee-Befehl Seiner Majestät des Kaisers vom 16. October 1849,

wirksam für das ganze Kaiserthum,

wodurch, vom 1. November 1849 angefangen, eine neue Eintheilung der Armee in Armee-Commanden und Armee-Corps und eine Vereinfachung der Militär-Administration angeordnet wird.

Da nunmehr der Zeitpunkt gekommen ist, der gesammten Armee für die Zukunft eine Organisation zu geben, die sie in ihrer höheren Eintheilung auf jenen Grad der Schlagfertigkeit erhält, welche die innere und äussere Sicherheit Meiner Völker, so wie des Thrones dauernd zu begründen geeignet ist, so finde Ich des Dienstes, mit Beginn des Militärjahres, somit vom 1. November dieses Jahres angefangen, die schon seit längerer Zeit theilweise bestandene Eintheilung der Armee in Corps zur allgemeinen Norm zu erheben und zur Vereinfachung ihrer Führung selbe mit Ausnahme der unter den Banus stehenden Kronländer, in vier grosse Armee-Commanden zu vertheilen.

Diese Armee-Commanden werden ihre Hauptquartiere:

Das 1. Armee-Commando in Wien,
„ 2. „ „ Verona,
„ 3. „ „ Ofen,
„ 4. „ „ Lemberg und in ihrem militärischen Bereiche folgende Kronländer haben:

1. *Armee-Commando: Böhmen, Mähren, Schlesien, Erzherzogthum Oesterreich, Salzburg, Steiermark, Nordtirol und Vorarlberg.*
2. *Armee-Commando: die lombardisch-venetianischen Staaten, Illirien und Südtirol.*
3. *Armee-Commando: Ungarn und Siebenbürgen.*
4. *Armee-Commando: Galizien und die Bukowina.*

Was die Armee-Corps betrifft, so finde Ich dieselben dermalen auf die Zahl von vierzehn Corps festzusetzen.

Was ferners die Militär-Administration im Allgemeinen betrifft, so ist es Mein ernster Wille, in selber in der Folge die höchste Vereinfachung zu erzielen. Da jedoch hierzu umfassendere Vorbereitungsmassregeln nöthig werden, so finde Ich für jetzt zu bestimmen, dass die obigen Armee-Commanden in administrative Militärbezirke einzutheilen sind, welche in rein militärischer Beziehung den betreffenden Armee- oder Corps-Commandanten, in administrativer Beziehung aber directe dem Kriegsministerium unterstehen, wesshalb auch die bisherigen General-Commanden von nun an, gleich den schon bestehenden Militär-Commanden mit dem gemeinsamen Namen „Landes-Militär-Commanden" zu benennen sind).*

**) Vergleiche auch den unten in Nr. 9 folgenden Erlass des Kriegsministeriums vom 24. October 1849.*

A zatem na przyszłość następujące komendy krajowo-wojskowe istnieć mają:

W 1. komendzie armii:

W Wiedniu dla niższej Austryi,
„ Lincu dla wyższej Austryi i Solnogrodu,
„ Bernie dla Morawii,
„ Tropawie dla Szląska,
„ Pradze dla Czech,
„ Gracu dla Styryi,
„ Insbruku dla Tyrolu.

W 2. komendzie armii:

W Lublanie dla Illiryi,
„ Tryeście dla kraju nadbrzeżnego,
„ Weronie dla Wenecyi,
„ Medyolanie dla Lombardyi.

W 3. komendzie armii:

W Budzie dla Węgier,
„ Temeswarze dla Banatów,
„ Hermansztadzie dla Siedmiogrodu,

W 4. komendzie armii:

W Krakowie i Lwowie dla Galicyi,
„ Czerniowcach dla Bukowiny.

Franciszek Józef m. p.

6.

Rozrządzenie ministerstwa finansów z dnia 20. Października 1849,

wydane do wszystkich ces. król. prezydyów krajowych i kameralnych administracyi dochodów niestałych, **mocą którego co do taryfy celnej i trzydziestnej nowe rozporządzają się postanowienia, które z dniem 16. Listopada 1849 w działalność wejść mają.**

Począwszy od dnia 16. Listopada 1849 co do taryfy celnej i trzydziestnej w działalność wchodzą postanowienia następujące:

Glina (glina prosta i na cegły) i margiel, dalej wapno i gips, niemielone i niepalone, tak w handlu z zagraniczem i z wyłączeniami celnemi jak w handlu za linią celną pośrodkową w wozie i wywozie od cła i trzydziestnego za wolne uważane być mają.

Wapno i gips mielone lub palone są wolne od cła i trzydziestnego jedynie tylko w handlu pośrodkowym; w handlu z zagraniczem i wyłączeniami celnemi ulegają one w wozie cłowi po jednym grajcarze a w wywozie cłowi po jednej czwartej grajcara części od każdego cetnara Sporko.

Postępowanie cłowe należy do każdego celnego urzędu pomocniczego. Władze krajowe kameralne upoważniają się, średnie oznaczyć wagi, wedle których fura, sążeń

Hiernach haben künftighin folgende Landes-Militär-Commanden zu bestehen:

Im 1. Armee-Commando:

Zu Wien für Niederösterreich,
„ Linz für Oberösterreich und Salzburg,
„ Brünn für Mähren,
„ Troppau für Schlesien,
„ Prag für Böhmen,
„ Gratz für Steiermark,
„ Innsbruck für Tirol.

Im 2. Armee-Commando:

Zu Laibach für Illirien,
„ Triest für das Küstenland,
„ Verona für das Venetianische,
„ Mailand für die Lombardie.

Im 3. Armee-Commando:

Zu Ofen für Ungarn,
„ Temesvár fürs Banat,
„ Hermannstadt für Siebenbürgen.

Im 4. Armee-Commando:

Zu Krakau und Lemberg für Galizien,
„ Czernowitz für die Bukowina.

Franz Joseph *m. p.*

6.

Erlass des Finanzministeriums vom 20. October 1849,

an sämmtliche Länder-Präsidien und Cameral-Gefällen-Verwaltungen,

wodurch neue Zoll- und Dreissigst-Tarifs-Bestimmungen verordnet werden, welche vom 16. November 1849 an in Wirksamkeit zu treten haben.

Vom 16. November 1849 angefangen treten folgende Zoll- und Dreissigst-Tarifs-Bestimmungen in Wirksamkeit:

Lehm (gemeine Thon- und Ziegelerde) und Mergel, dann Kalk und Gyps, ungemalen und ungebrannt, sind sowohl im Verkehre mit dem Auslande und den Zollausschlüssen als im Verkehre über die Zwischenzoll-Linie in der Ein- und Ausfuhr zoll- und dreissigstfrei zu behandeln.

Kalk und Gyps, gemalen oder gebrannt, geniessen die Zoll- und Dreissigstbefreiung nur im Zwischenverkehre; im Verkehre mit dem Auslande und den Zollausschlüssen unterliegen sie in der Einfuhr dem Zolle von 1 kr. und in der Ausfuhr dem Zolle von ¼ kr. für den Zentner Sporco.

Die Zollbehandlung steht jedem Hilfszollamte zu. Die Cameral-Landesbehörden werden ermächtiget Durchschnittsgewichte zu bestimmen, nach welchen die Fuhr, die Kubikklafter

kubiczny lub w ogólności jedność miary takowych przedmiotów, w jakiej w handlu przychodzić zwykły, pod opłatę celną wzięte być mogą. Także mogą tam, gdzie tego miejscowe stosunki wymagają, dozwolić, aby owe przedmioty za poprzedniem oświadczeniem, obok najbliższego urzędu celnego i pod stósownem dostrzeganiem na drogach pobocznych, w każdym pojedyńczym razie oznaczyć się mających, linią celną przechodziły.

Krauss m. p.

7.

Rozrządzenie ministerstwa spraw wewnętrznych z dnia 21. Października 1849,

do wszystkich naczelników krajowych,

którem istniejące przepisy uwolnienia domów pocztowych od wkwaterowania wojska a poczmistrzów od dawania podwody bliżej oznaczają się.

Z powodu zaszłej tu rozprawy, w której pytanie wytoczono, czy rozporządzenie kancelaryi nadwornej z dnia 16. Marca 1841, l. 4109 *), co do wkwaterowania wojska i podwody dawania poczmistrzów w skutek postanowień rozrządzenia ministeryalnego z dnia 15. Stycznia r. b. **) zmianie ulega, zgodnie z ministerstwem handlu, przemysłu i publicznych budowli urządza się, co następuje:

1. Uwolnienie domów pocztowych od wkwaterowania wojska do tych jedynie miejscowości ograniczać się ma, które do wykonywania służby pocztowej są potrzebne, mianowicie do kancelaryi urzędowej i stajni pocztowej, zaczem więc wyjątek namienionem rozrządzeniem kancelaryi nadwornej wyrzeczony, pomieszkania poczmistrza tyczący się, ustaje.

2. Toż postanowienie równie do c. k. zbieraczy listów pocztowych stosuje się.

3. Uwolnienie poczmistrzów od dawania podwody względem takowych tylko koni ma miejsce, które dla służby pocztowej każdego czasu trzymać są obowiązani. Poczmistrze zatem obowiązkowi dawania podwody względem owych koni ulegają, które do swego własnego użycia, lub do prowadzenia gospodarstwa i innych jakowych zatrudnień trzymają.

Bach m. p.

8.

Rozrządzenie ministerstwa sprawiedliwości z dnia 22. Października 1849,

do sądu najwyższego jako i do wszystkich wyższych sądów dochodów niestałych, ważność mające we wszystkich owych krajach koronnych, w których ustawa o karach na przestąpienia co do dochodów niestałych z dnia 11. Lipca 1835 w mocy prawa stoi,

którem §. 5. prowizorycznego przepisu z dnia 21. Sierpnia 1848, tyczącego się zakresu działania ministerstwa sprawiedliwości względem składania wykazów spraw, rozciąga się także i na wykazy spraw sądów dochodów niestałych.

W celu uchylenia wątpliwości, jakie z przyczyny zastósowania §. 5. przepisu prowizorycznego z dnia 21. Sierpnia 1848, tyczącego się zakresu działania minister-

*) Obacz to w zbiorze politycznych praw i rozporządzeń, tom. 69. na stronicy 98 i t. d.

**) Obacz to pod liczbą 88. tomu uzupełniającego tego dziennika praw.

oder überhaupt die Masseinheit dieser Gegenstände, in der sie im Verkehre vorzukommen pflegen, in Verzollung genommen werden dürfen. Auch können sie dort, wo die Localverhältnisse es nothwendig machen, gestatten, dass diese Gegenstände gegen vorläufige Erklärung bei dem nächsten Zollamte und unter entsprechender Ueberwachung auf den von Fall zu Fall zu bezeichnenden Nebenwegen die Zoll-Linie überschreiten.

Krauss *m. p.*

7.

Erlass des Ministeriums des Innern vom 21. October 1849,

an sämmtliche Länderchefs,

womit die bestehenden Vorschriften über die Befreiung der Posthäuser von der Militär-Bequartierung und der Postmeister von der Vorspannsleistung näher bestimmt werden.

Aus Anlass einer hier vorgekommenen Verhandlung, in welcher es sich um die Frage handelte, ob die Hofkanzlei-Verordnung vom 16. März 1841, Z. 4109), in Betreff der Militär-Bequartierungs- und Vorspannsleistung der Postmeister durch die Bestimmungen des Ministerial-Erlasses vom 15. Jänner d. J.**) eine Aenderung erleide, wird, im Einvernehmen mit dem Ministerium für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten, Folgendes angeordnet:*

1. Die Befreiung der Posthäuser von der Militär-Bequartierung ist nur auf diejenigen Localitäten zu beschränken, welche zur Ausübung des Postdienstes erforderlich sind, nämlich auf die Amtskanzlei und den Poststall, wornach die in dem bezogenen Hofkanzlei-Erlasse ausgesprochene Ausnahme hinsichtlich der Wohnung des Postmeisters entfällt.

2. Diese Bestimmung hat gleichmässig auf die k. k. Postbriefsammler Anwendung.

3. Eine Befreiung der Postmeister von der Vorspannsleistung findet nur rücksichtlich derjenigen Pferde Statt, die sie des Postdienstes wegen jeweilig zu halten verpflichtet sind. Die Postmeister unterliegen daher der Verpflichtung zur Vorspannsleistung bezüglich jener Pferde, die sie zum eigenen Gebrauche, oder zum Wirthschafts- und anderweitigen Geschäftsbetriebe halten.

Bach *m. p.*

8.

Erlass des Justizministeriums vom 22. October 1849,

an das oberste Gefällsgericht und sämmtliche Gefälls-Obergerichte, wirksam für alle jene Kronländer, in welchen das Strafgesetz über Gefälls-Uebertretungen vom 11. Juli 1835 in Rechtskraft steht,

wodurch der §. 5 der provisorischen Vorschrift vom 21. August 1848, über den Wirkungskreis des Justizministeriums wegen Erstattung der Geschäftsausweise, auch auf die Geschäftsausweise der Gefällsgerichte ausgedehnt wird.

Zur Behebung der Zweifel, welche über die Anwendung des §. 5 der provisorischen Vorschrift vom 21. August 1848 über den Wirkungskreis des Justizministeriums hinsichtlich

---

*) *Siehe dieselbe in der Sammlung der politischen Gesetze und Verordnungen, 69. Band, Seite 98 u. ff.*

**) *Siehe denselben unter Nr. 88 des Ergänzungsbandes dieses Gesetzblattes.*

stwa sprawiedliwości względem przedłożenia rocznych wykazów spraw sądów co do dochodów niestałych ze strony sądu wyższego dochodów niestałych w Tyrolu i Vorarlbergu relacyą z dnia 19. Lipca r. b., l. 67., wszczęte zostały, oświadcza ministeryum sprawiedliwości, iż przepis wspomnianego §. 5. zupełnie i do wykazów spraw sądów co do dochodów niestałych zastósowanym być ma, przeto od składania zwyczajnych dotąd wykazów kwartalnych odstępuje się, lecz co się tyczy przedłożenia rocznych wykazów spraw, nakazanych najwyższem pismem gabinetowem z dnia 14. Kwietnia r. b., udzielonem dekretem najwyższego sądu dochodów niestałych z dnia 29. Września 1838, l. 273, żadna inna nie zaszła zmiana, jak tylko że takowe wykazy już nie najwyższemu sądowi co do dochodów niestałych, lecz ministerstwu sprawiedliwości przesyłane być mają.

Schmerling m. p.

9.

Rozrządzenie ministerstwa wojny z dnia 24. Października 1849,

moc mające dla całego cesarstwa,

którem się na przyszłość sprawowanie interesów wojskowo-administracyjnych i sądowych reguluje.

Najwyższą rezolucyą z dnia 22. Października r. b., raczyła Jego Cesarska Mość w dodatku do rozkazu *), względem podzielenia c. k. wojska na armie i korpusy armii, do armii wydanego, co do sprawowania interesów administracyjnych i sądowych postanowić, że:

1. wszystkie komendy jeneralne, które odtąd tytuł: komendy krajowo-wojskowe prowadzić mają, jako takie i nadal wszystkiemi interesami wojskowo-administracyjnemi i sądowemi w całem objęciu krajów im dotąd przydzielonych równie jak dotychczas zawiadywać mają, i że im przeto też

2. dopóty, aż się organizacya wszystkich komend wojskowych w inny sposób uskuteczni, takowe komendy wojskowe, w niektórych miejscach już istniejące, równie tak jak dotąd względem wszelkich im poruczonych interesów podwładnemi zostają.

Każda przeto z tych komend krajowo-wojskowych nadal wedle dotychczasowych ustanowień załatwiać ma interesa dla wszystkich w swym obwodzie znajdujących się wójsk i bransz, bez względu do jakiegobykolwiek korpusu armii takowe należały.

Gyulaj m. p.

10.

Rozrządzenie ministerstwa sprawiedliwości z dnia 27. Października 1849,

dla Austryi powyżej i poniżej rz. Ens, dla Solnogrodu, Czech, Morawii, Szląska, Galicyi, Bukowiny, Styryi, Karyntyi, Krajny, Tryestu, Istryi, Gorycyi i Gradyski,

którem się oświadcza, iż przepisy prawne, względem tentowania pogodzenia w przedmiocie skarg sądowych przed zwierzchnie (niegdyś) urzędy gospodarcze wytoczonych, działać przestały.

Z powodu zapytania ze strony sądu apelacyjnego galicyjskiego ministeryum sprawiedliwości, zgodnie z ministerstwem spraw wewnętrznych oświadcza, że za znic-

*) Obacz tenże wyżej pod Nr. 5.

der Vorlegung der jährlichen Geschäftsausweise der Gefällsgerichte von Seite des Gefälls-Obergerichtes für Tirol und Vorarlberg mit Bericht vom 19. Juli d. J., Z. 67, erregt wurden, wird von dem Justizministerium erklärt, dass die Vorschrift des erwähnten §. 5 allerdings auch auf die Geschäftsausweise der Gefällsgerichte anzuwenden ist, daher es von Erstattung der bisher üblichen Quartalsausweise sein Abkommen hat, aber hinsichtlich der Vorlegung der, durch das, mit Decret des obersten Gefällsgerichtes vom 29. September 1838, Z. 273, mitgetheilte, allerhöchste Kabinetsschreiben vom 14. April desselben Jahres angeordneten Jahres-Geschäftsausweise keine Aenderung eingetreten ist, als dass dieselben, statt dem obersten Gefällsgerichte, dem Justizministerium einzusenden sind.

Schmerling *m. p.*

9.

Erlass des Kriegsministeriums vom 24. October 1849,

wirksam für den ganzen Umfang des Kaiserthums,

wodurch die künftige Besorgung der Militär-Verwaltungs- und Justiz-Geschäfte geregelt wird.

*Seine Majestät der Kaiser haben, mit allerhöchster Entschliessung vom 22. October d. J., im Nachhange zu dem, wegen Eintheilung des k. k. Heeres in Armeen und Armee-Corps, erlassenen Armeebefehle *) in Bezug auf die Besorgung der Verwaltungs- und Justiz-Geschäfte anzuordnen geruht, dass:*

1. gesammte General-Commanden, welche von nun an den Titel: Landes-Militär-Commanden zu führen haben, als solche auch fortan alle Militär-Verwaltungs- und Justiz-Geschäfte in dem ganzen ihnen bisher zugewiesenen Länder-Complexe so wie bisher fort zu besorgen haben, und dass ihnen somit auch

2. in so lange, bis die Organisirung aller Militär-Commanden in einer andern Art stattfinden kann, die in einigen Orten schon bestehenden derlei Militär-Commanden eben so wie bisher in Bezug auf alle ihnen übertragenen Geschäfte untergeordnet bleiben.

Jedes dieser Landes-Militär-Commanden hat daher die Geschäfte für alle in seinem Rayon befindlichen Truppen und Branchen, selbe mögen zu was immer für einem Armee-Corps gehören, fortan nach den bisherigen Bestimmungen zu besorgen.

Gyulai *m. p.*

10.

Erlass des Justizministeriums vom 27. October 1849,

für Oesterreich ob und unter der Enns, Salzburg, Böhmen, Mähren, Schlesien, Galizien, Bukowina, Steiermark, Kärnthen, Krain, Triest, Istrien, Görz und Gradiska,

wodurch erklärt wird, dass die gesetzlichen Vorschriften, wegen der Vornahme von Vergleichsversuchen über die, bei den (ehemals) obrigkeitlichen Wirthschaftsämtern, eingeleiteten gerichtlichen Klagen ausser Wirksamkeit gesetzt seien.

Aus Anlass einer Anfrage des galizischen Appellationsgerichtes wird von dem Justizministerium, einverständlich mit dem Ministerium des Innern erklärt, dass durch die, mit dem

**) Siehe denselben oben in Nr. 5.*

sieniem poddaństwa i stosunku opiekuńczo-zwierzchniczego, nastąpionem w skutek najwyższego patentu z dnia 7. Września 1848, wszelkie przepisy prawne, mocą których, z przyczyny owego stosunku, przyjęcie sądowej skargi poprzedzać miało tentowanie pogodzenia przez zwierzchni urząd gospodarczy, działać przestały.

Schmerling m. p.

11.

Rozrządzenie ministerstwa sprawiedliwości z dnia 29. Października 1849,

ważność mające we wszystkich krajach koronnych z wyjątkiem Węgier, Siedmiogrodu, Kroacyi, Slawonii, Pogranicza wojskowego i królestwa lombardzko-weneckiego,

którem, w objaśnieniu istniejących już przepisów prawnych, oświadcza się, iż owi uczniowie, którzy aż do roku szkolnego 1849 włącznie nauki prawne i polityczne odbyli, do praktyki na urząd sędziego lub do egzaminu auskultatorskiego tylko po czteroletnim przeciągu prawnych i politycznych ich nauk przypuszczonymi być mają.

Końcem rozwiązania kilkakrotnie zaszłych wątpliwości i zapytań, przez wiele lat uczniowie umiejętności prawnych i politycznych podług dotychczasowych ustaw do nauk takowych przykładać się mają, by do praktyki na urząd sędziego lub do egzaminu auskultatorskiego dotąd jeszcze istniejącego przypuszczonymi byli, ministeryum sprawiedliwości widzi się spowodowanem za porozumieniem się z ministeryum oświecenia publicznego oświadczyć, że aż do końca roku szkolnego 1849 żadna zmiana istniejących przepisów co do trwania nauk prawnych i politycznych bynajmniej nie nastąpiła, lecz iż uczniom tych, równie jak wszystkich innych nauk fakultetowych w skutek zasady wolności uczenia się nawet już w latach szkolnych 1848 i 1849 przyjętej tylko dozwolono, słuchać tych przedmiotów naukowych wedle dowolnej następności kolejnej i u wybranych sobie albo nauczycieli publicznych albo docentów prywatnych. Przeto więc ci uczniowie, którzy umiejętności prawne i polityczne włącznie aż do szkolnego roku 1849 odbyli, do praktyki na urząd sędziego lub do egzaminu auskultatorskiego tedy tylko przypuszczonymi być mogą, kiedy świadectwami popisu lub uczęszczania udowodnić zdołają, że przez lat cztery nauce prawnych i politycznych umiejętności oddawali się i wszystkich owych przedmiotów naukowych słuchali, które dotąd stanowiły obowiązkowe przedmioty fakultetu nauk prawnych i politycznych.

Co się tyczy uczniów, którzy począwszy od roku szkolnego 1849-50 nauki prawne i polityczne odbywać będą, względem przypuszczania takowych do wszelkich egzaminów rządowych równie jak do praktyki na urząd sędziego, działać ma postanowienie §. 2. zatwierdzonych najwyższą rezolucyą z dnia 11. Października 1849, „powszechnych urządzeń w rzeczach naukowych prawno-politycznego, lekarsko-chirurgicznego i filozoficznego wydziału c. k. uniwersytetów na rok szkolny 1849-50.“

Schmerling m. p.

allerhöchsten Patente vom 7. September 1848, erfolgte Aufhebung der Unterthänigkeit und des schutzobrigkeitlichen Verhältnisses alle gesetzlichen Vorschriften, vermöge welcher wegen jenes Verhältnisses der Annahme einer gerichtlichen Klage die Vornahme eines Vergleichsversuches bei dem obrigkeitlichen Wirthschaftsamte vorauszugehen hatte, ausser Wirksamkeit getreten sind.

Schmerling m. p.

11.

Erlass des Justizministeriums vom 29. October 1849,

wirksam für sämmtliche Kronländer, mit Ausnahme von Ungarn, Siebenbürgen, Croatien, Slavonien, dem Militärgränzgebiete und des lombardisch-venetianischen Königreiches,

wodurch, in Erläuterung der schon bestehenden gesetzlichen Vorschriften, erklärt wird, dass diejenigen Studirenden, welche die Rechts- und Staatswissenschaften bis einschliessig zum Studienjahre 1849 zurückgelegt haben, zur Richteramtspraxis oder zur Auscultantenprüfung nur nach vierjähriger Dauer ihrer rechts- und staatswissenschaftlichen Studien zuzulassen sind.

Zur Lösung mehrfach vorgekommener Zweifel und Anfragen, durch wie viele Jahre die Studirenden der Rechts- und Staatswissenschaften nach den bisherigen Gesetzen dem Studium derselben obzuliegen haben, um zur Richteramtspraxis oder zur derzeit noch bestehenden Auscultantenprüfung zugelassen zu werden, findet sich das Justizministerium, im Einvernehmen mit dem Ministerium des öffentlichen Unterrichts, bestimmt zu erklären, dass bis zum Schlusse des Studienjahres 1849 eine Aenderung der bestehenden Vorschriften über die Dauer der rechts- und staatswissenschaftlichen Studien keineswegs erfolgt, sondern dem Studirenden dieser, so wie aller übrigen Facultätsstudien, durch den auch schon in den Studienjahren 1848 und 1849 angenommenen Grundsatz der Lernfreiheit nur gestattet war, diese Lehrfächer in beliebiger Reihenfolge und bei den von ihnen selbst gewählten öffentlichen Lehrern oder Privat-Docenten zu hören. Es können daher diejenigen Studirenden, welche die Rechts- und Staatswissenschaften bis einschliessig zum Studienjahre 1849 zurückgelegt haben, zur Richteramtspraxis oder zur Auscultantenprüfung nur dann zugelassen werden, wenn sie durch Prüfungs- oder Frequentations-Zeugnisse nachzuweisen vermögen, dass sie sich vier Jahre hindurch dem Studium der Rechts- und Staatswissenschaften gewidmet und alle jene Lehrgegenstände gehört haben, welche bisher die obligaten Lehrfächer des rechts- und staatswissenschaftlichen Facultäts-Studiums gebildet haben.

Für diejenigen Studirenden, welche vom Studienjahre 1849-50 angefangen die rechts- und staatswissenschaftlichen Studien zurücklegen werden, tritt wegen ihrer Zulassung zu allen Arten von Staatsprüfungen, so wie zur Richteramtspraxis die Bestimmung des §. 2 der, mit allerhöchster Entschliessung vom 11. October 1849, genehmigten „allgemeinen Anordnungen über das Studienwesen an der juridisch-staatswissenschaftlichen, medicinisch-chirurgischen und philosophischen Facultät der k. k. Universitäten für das Studienjahr 1849-50" in Wirksamkeit.

Schmerling m. p.

